2010. gada darba plāns

1831-5577

Ar mērķi nodrošināt Eiropas pārtikas nekaitīgumu

efsa
European Food Safety Authority

2010. gada darba plāns

EFSA 2010. gadu uzsāk kā jau sevi pierādījusi Eiropas pārtikas nekaitīguma sistēmas dalībniece, kas strādā ciešā sadarbībā ar partneriem un ieinteresētajām personām, lai nodrošinātu nekaitīgu Eiropas pārtiku visiem tās pilsoņiem.

EFSA stratēģiskajā plānā 2009.–2013. gadam ir izklāstīti organizācijas augstie mērķi. Šis plāns ietver norādījumus EFSA darbam turpmākajos gados. Strādājot ar partneriem — Eiropas Komisiju, Eiropas Parlamentu, dalībvalstīm — un ieinteresētajām personām, EFSA turpinās veicināt sabiedrības veselības aizsardzību un stiprināt patērētāju uzticību Eiropas pārtikas piegādes ķēdei ar neatkarīgu zinātnisku konsultāciju un savlaicīgas riska komunikācijas starpniecību. Šo uzdevumu ietvaros EFSA pirmo reizi izmantos ietekmes rādītājus, lai labāk novērtētu sava darba rezultātus.

2010. gadā EFSA darba apjoms turpinās palielināties, it īpaši atļauju piešķiršanas jomā. Iestādei pamazām sasniedzot tās kritisko saimnieciskās darbības apjomu, produktivitātes pieaugums nodrošinās 1000 darba rezultātus. Lai to panāktu 2010. gadā, EFSA paplašinās riska novērtēšanas iespējas Eiropā, izstrādās visaptverošu zinātnisko stratēģiju un nostiprinās EFSA spēju piesaistīt personālu un zinātniskos ekspertus, vienlaicīgi stiprinot tās komunikācijas efektivitāti.

Īstenojot savu pamatdarbību, EFSA arī turpinās pievērst īpašu uzmanību daudzajiem un dažādajiem izaicinājumiem, ar kuriem saskaras organizācija, piemēram, jaunās zinātnes un tehnoloģiju ietekme, tādi globāla mēroga jautājumi kā starptautiskā tirdzniecība un klimata pārmaiņas. Šie izaicinājumi ir viens no iemesliem, kāpēc iestāde turpinās paplašināt savas potenciālo risku noteikšanas un novēršanas iespējas. 2010. gadā EFSA publicēs savu pirmo gada pārskatu par potenciālajiem riskiem.

Arvien lielāka nozīme EFSA darbā tiek piešķirta datu vākšanai un zinātniskajai sadarbībai. Tādējādi iestāde par prioritāru uzskata sadarbību ar dalībvalstīm, ieinteresētajām personām un citiem pārtikas aprites dalībniekiem, lai kopīgi varētu pēc iespējas efektīvāk izmantot resursus un nodrošināt, ka patērētāju aizsardzība un veselības politika ir balstīta uz visaptverošākajiem pieejamajiem zinātniskajiem pierādījumiem. 2010. gadā EFSA uzsāks projektu, lai izveidotu ES mēroga pārtikas patēriņa datu vākšanas sistēmu *(EU Menu)*.

EFSA ir arī apņēmusies pilnībā iesaistīties visos procesos starptautiskā mērogā. Šādi iestāde varēs pilnībā izprast globālos izaicinājumus pārtikas nekaitīguma jomā, nodrošināt informācijas un datu apmaiņu, konstatēt potenciālos riskus un veicināt saskaņotību riska komunikācijas jomā. Attiecīgi tiks pārskatīta EFSA komunikācijas stratēģija, ko 2006. gadā pirmo reizi pieņēma EFSA valde.

Galvenās EFSA aktivitātes 2010. gadā

1. Zinātnisku atzinumu un konsultāciju sniegšana un riska novērtēšanas pieeju nodrošināšana.
2. Produktu, vielu un norāžu izvērtēšana, ievērojot ES tiesību aktos noteikto atļauju piešķiršanas kārtību.
3. Datu vākšana, zinātniskā sadarbība un kontaktu tīklu veidošana.
4. Komunikācija un dialogs.

Uzdevumi, kam jāpievērš īpaša uzmanība 2010. gadā

- Konsultācijas par pieteikumiem, kas attiecas uz norādēm par veselīgumu, barības piedevām, ģenētiski modificētajiem organismiem (ĢMO), pārtikas piedevām, aromatizētājiem, enzīmiem un materiāliem, kas nonāk saskarē ar pārtiku.
- Pamatnostādnes par jauniem pārtikas produktiem.
- Broileru cāļu labturību ietekmējošu ģenētisko faktoru noteikšana.
- Konsultācijas par Q drudzi, H1N1 gripu, transmisīvajām sūkļveida encefalopātijām (TSE), ar pārtikas starpniecību pārnēsātām zoonozēm un antibakteriālo rezistenci.
- Konsultācijas par tādiem piesārņotājiem pārtikā kā mikotoksīni, noturīgi organiskie piesārņotāji, gliemeņu toksīni un veterinārie medikamenti.
- Vairāk konsultāciju par uztura atskaites vērtībām.
- Kaitēkļu radītā riska (PRA) nacionālo novērtējumu izvērtēšana un konsultācijas par PRA paplašināšanu ES mērogā.
- ES pamatnostādnes par toksikoloģiju, ekotoksikoloģiju, ietekmi uz vidi un pesticīdu atliekām.
- Pesticīdu riska novērtējumu salīdzinošā pārskatīšana un pesticīdu maksimāli pieļaujamo atlieku līmeņu (MRL) izvērtēšana.
- Eiropas pārtikas patēriņa datu vākšanas sistēmas *(EU Menu)* sagatavošana.
- Riska novērtējumu un jaunu metožu saskaņošana.
- Pirmais gada pārskats par potenciālajiem riskiem.
- Sadarbība starp dalībvalstīm un EFSA, izmantojot nacionālos koordinācijas punktus, zinātnisko ekspertu datubāzi un 36. pantā minēto tīklu.
- EFSA zinātniskās atpazīstamības palielināšana ar *EFSA Journal* un zinātniskās informācijas apmaiņas starpniecību.
- Zinātniskie kolokviji par pārtikas klasifikāciju un potenciālajiem riskiem.
- Eurobarometer apsekojums par patērētāju riska uztveri.
- EFSA visaptverošā zinātniskā stratēģija.
- EFSA komunikācijas stratēģijas pārskatīšana.
- Iestādes starptautiskās stratēģijas paplašināšana.

1. Visaptverošu zinātnisko konsultāciju sniegšana ar neatkarīgu riska novērtējumu starpniecību

Lai sniegtu vislabākās iespējamās un visaptverošākās zinātniskās konsultācijas riska vadītājiem, ir nepieciešama daudznozaru pieeja. EFSA izpētīs, kādi uzlabojumi ir visvairāk nepieciešami daudzajās un dažādajās tai pieejamās nozarēs, atbildot uz lūgumiem sniegt konsultācijas, izstrādājot riska novērtēšanas metodes vai risinot jautājumus saistībā ar jaunām tehnoloģijām. It īpaši EFSA pieeja vides riska novērtējumiem tiks aplūkota ar mērķi noteikt turpmākās vajadzības

„Integrēta pieeja zinātnisko konsultāciju sniegšanā saistībā ar pārtikas apriti no lauka līdz galdam"

Pretimnākoša pieeja

Iestāde turpinās sadarbību ar ES aģentūrām, piemēram, antibakteriālās rezistences jomā, un ar starptautiskajām organizācijām tādos jautājumos kā ķīmiskā riska novērtēšana, lai nostiprinātu informācijas, datu un labās prakses apmaiņu. EFSA arī turpinās neatlaidīgi strādāt pie tā, lai ieņemtu vadošo pozīciju riska novērtējuma metožu jomā, nostiprinot tās vispārīgās pieejas un tiecoties saskaņot metodes valsts, Eiropas un starptautiskā līmenī.

Tāpat kā iepriekšējos gados EFSA cieši sadarbosies ar riska vadītājiem, lai plānotu iestādes darbu un noteiktu prioritātes, uzraugot progresu, konstatējot nepilnības un attiecīgi rīkojoties to novēršanai. EFSA turpinās būt atsaucīga. Tā uzlabos spēju rīkoties neparedzētos gadījumos, piemēram, sakarā ar negaidītu pārtikas piesārņotāja parādīšanos.

Turklāt, turpinot izstrādāt kvalitātes nodrošinājuma programmu (INEX), tiks vēl vairāk nostiprināti EFSA zinātniskie rezultāti.

2. Produktu, vielu un norāžu izvērtēšana, ievērojot atļauju piešķiršanas kārtību

2010. gadā EFSA izvērtēs pieteikumus, kas attiecas uz norādēm par veselīgumu, pārtikas un barības piedevām, iepakojuma materiāliem, pesticīdiem un ĢMO. Iestāde ir pārliecināta, ka turpinās būt atsaucīga un savlaicīgi sniegs kvalitatīvus novērtējumus par produktiem, vielām un norādēm, kuru izmantošanai ES ir nepieciešams izsniegt atļauju saskaņā ar likumdošanu.

Prioritāšu noteikšana un uzlabota plānošana

EFSA galvenais mērķis būs palielināt zinātnisko novērtējumu efektivitāti ar turpmākas saskaņošanas, resursu piešķiršanas un plānošanas starpniecību, balstoties uz turpmākās likumdošanas ietekmes novērtēšanu un prioritāru uzdevumu noteikšanu saskaņā ar Komisiju.

Lai uzlabotu novērtējumu izstrādes pārredzamību, iestāde turpinās apspriesties ar sabiedrību par ierosinātajām pamatnostādnēm pieteikumu iesniegšanai.

Attiecībā uz citiem riska novērtējumiem EFSA paplašinās zinātnisko sadarbību ar dalībvalstīm un citām iesaistītajām pusēm. Vienlaikus iestāde uzraudzīs un saglabās tās novērtējumu kvalitāti ar pašvērtēšanas, iekšējās un ārējās vērtēšanas starpniecību.

„Savlaicīga kvalitatīvu novērtējumu sniegšana par produktiem, vielām un norādēm, kam nepieciešams izsniegt atļauju saskaņā ar ES likumdošanu."

Vispārīgi fakti par EFSA

- **1500** ārējo zinātnisko ekspertu.
- Vairāk kā **2000** pieņemtu zinātnisko rezultātu.
- Vairāk kā **400** darbinieku.
- Konsultatīvās padomes tīkls: **27** dalībvalstis un **3** novērotājas valstis.
- Tīkls, kas ietver vairāk kā **300** zinātnisko iestāžu.
- **EUR 73 miljonu** liels budžets 2010. gadam.

3. Datu vākšana, zinātniskā sadarbība un kontaktu tīklu veidošana

Lai nodrošinātu plašo zinātnisko ekspertīzi visā Eiropā un tās efektīvu izmantošanu, EFSA turpinās nostiprināt tās zinātnisko sadarbību, kontaktu tīklu veidošanu un datu vākšanu kopā ar dalībvalstīm, partneriem, pārtikas ražotājiem un ieinteresētajām personām. Tādējādi tiks atbalstīts EFSA ekspertu grupu darbs ar mērķi turpināt visaptverošu zinātnisko konsultāciju sniegšanu.

Sadarbība ar dalībvalstīm visās EFSA darbībās jomās arī turpmāk tiks uzskatīta par prioritāru. Konsultatīvā padome, koordinācijas punkti un īpaši izveidotie tīkli būs galvenie mehānismi, kas nodrošinās datu un informācijas apmaiņu, konsultācijas, kā arī darba dalīšanu starp EFSA un dalībvalstīm.

Šo uzdevumu izpilde tiks sekmēta, piesaistot ārējos līdzekļus gandrīz EUR 8 miljonu vērtībā tādu sagatavošanās darbu veikšanai kā datu vākšana, lai atbalstītu ekspertu grupu darbu, un veidojot 36. pantā minēto organizāciju sadarbības tīklu. Tāpat EFSA uzlabos zinātnisko ekspertu datu bāzi un atbalstīs informācijas apmaiņu ar informācijas apmaiņas platformas un zinātnisko kolokviju starpniecību. Papildus tam iestāde uzsāks un īstenos gada programmas, lai saskaņotu risku novērtējumus starp dalībvalstīm, izveidos īpašas zinātniskās sadarbības darba grupas attiecībā uz specifiskiem jautājumiem, piesaistot ekspertus no dalībvalstīm, kā arī rīkos seminārus un sanāksmes ar ieinteresētajām personām. EFSA arī pārraudzīs šādu sadarbības iniciatīvu efektivitāti.

„Saistīto datu salīdzināšanas, izplatīšanas un analīzes koordinēšana"

Datu vākšana

EFSA datu vākšanas aktivitātes tiks nostiprinātas arī turpmāk. Šai sakarā iestāde galveno uzmanību pievērsīs datu vākšanas metožu saskaņošanai, EFSA un dalībvalstu risku novērtējumos izmantojamo datu pārsūtīšanas, glabāšanas un piekļuves efektivitātes uzlabošanai, un datu analīzes un ziņojumu sniegšanas kārtības turpmākai izstrādei. Jaunā ES mēroga pārtikas patēriņa datu vākšanas sistēma *(EU Menu)* ir galvenais daudzgadu projekts, kas tiks uzsākts 2010. gadā.

Potenciālie riski

EFSA turpinās pilnveidot spēju sistemātiski meklēt un analizēt informāciju potenciālo risku noteikšanai. Iestāde publicēs savu pirmo gada pārskatu par potenciālajiem riskiem un koordinēs īpaši izveidota Eiropas tīkla darbību.

Lielāka atpazīstamība

Iestāde arī turpmāk izstrādās *EFSA Journal* un veicinās tā izmantošanu zinātnieku aprindās, lai nodrošinātu atpazīstamību, atzīšanu un atsaukšanos uz EFSA publicētajiem zinātniskajiem rezultātiem. Tāpat tā turpinās veidot ciešas partnerattiecības starptautiskā mērogā, lai nodrošinātu vispārējas nozīmes informācijas un datu apmaiņu.

4. Komunikācija un dialogs

Komunikācija un dialogs turpinās sekmēt EFSA centienus vēl vairāk nostiprināt patērētāju uzticību Eiropas pārtikas nekaitīguma sistēmai. Tas tiks panākts, pārskatot komunikācijas stratēģiju, lai ņemtu vērā izmaiņas komunikācijas vidē, kā arī EFSA organizācijā un ārpus tās.

Iestāde turpinās veicināt saskaņotību, īstenojot spēcīgu sadarbību ar attiecīgajām iestādēm valsts, Eiropas un starptautiskā līmenī. Tā arī turpmāk sadarbosies ar Konsultatīvo padomi un koordinācijas punktiem, izstrādājot riska komunikācijas pamatnostādnes un palielinot savu ietekmi dalībvalstīs. 2010. gadā EFSA pārskatīs savu komunikācijas stratēģiju, ko 2006. gadā pirmo reizi pieņēma valde.

EFSA izmantos visas komunikācijas iespējas, kas tai ir pieejamas gan tiešsaistē, gan bezsaistē, tai skaitā multivides, lai vērstos pie mērķauditorijas ar skaidriem un saprotamiem ziņojumiem.

Partneri un ieinteresētās personas

Konsultatīvās padomes un nacionālo ekspertu sanāksmes par specifiskiem jautājumiem turpinās stiprināt dialogu ar dalībvalstīm attiecībā uz EFSA darbu. Koordinācijas punktu tīkls palīdzēs EFSA vēl lielākā mērā paplašināt tās darbību Eiropā, nodrošinot valstu iedzīvotājiem pielāgotus pasākumus. Sasniegt šo mērķi palīdzēs arī labāka izpratne par to, kā attieksme un interese attiecībā uz pārtikas nekaitīgumu ir mainījusies gadu gaitā. Tas tiks noskaidrots, veicot Eurobarometer aptauju par risku, kas saistīts ar pārtiku, kura pirmo reizi tika veikta 2005. gadā.

„ES pārtikas nekaitīguma sistēmas uzticamības stiprināšana, izmantojot efektīvu riska komunikāciju un dialogu ar partneriem un ieinteresētajām personām"

Sakarā ar jaunievēlēto Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta sastāvu EFSA izveidos vēl ciešākas darba attiecības ar visām saistītajām iestādēm. Tā arī turpinās sadarboties ar ieinteresētajām personām, sniedzot konsultācijas un organizējot sanāksmes, un arī turpmāk stiprinās sakarus ar starptautiskajiem partneriem, piemēram, iepriekš informējot par paziņojumiem.

TM-AG-09-001-LV-C

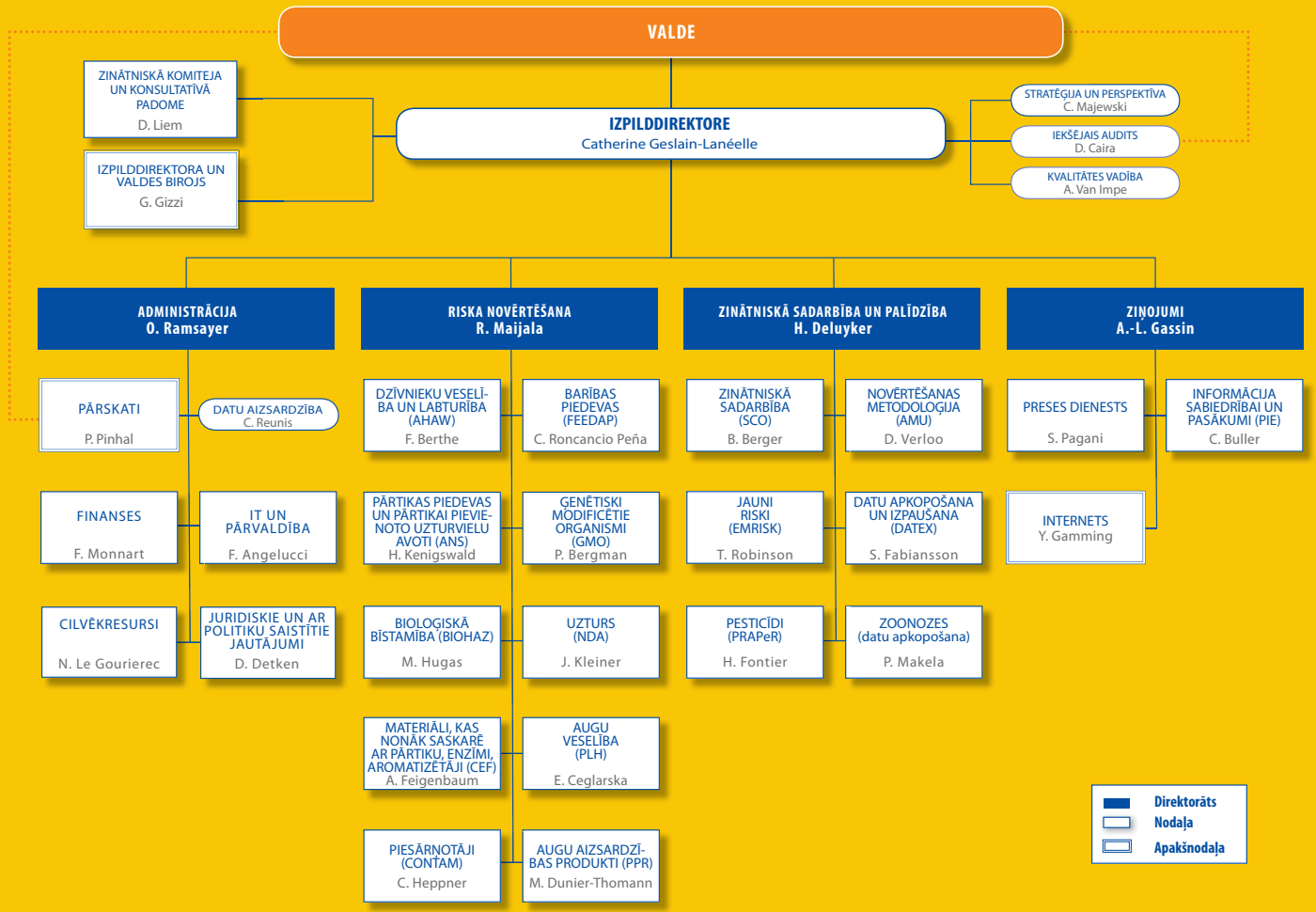

Largo N. Palli 5/A
43121 Parma, , ITĀLIJA/ ITALY
Tālr. +39 0521 036 111
Fakss +39 0521 036 110
www.efsa.europa.eu

efsa
European Food Safety Authority

Publikāciju birojs

ISBN 978-92-9199-190-7